

Michelle Brown

Kada biblijski prikazi u knjigama nisu ono što se čini: primjer engleske oslikane Biblije Holkam i oltarne slike na pergameni moguće hrvatske provenijencije

Ovaj će rad analizirati dva kristološka ciklusa naslikana na listovima pergamene u vrijeme ranog 14. stoljeća. Oba se ciklusa danas čuvaju u British Library, a budući da se javljaju u knjigama, smatra se da su ih osmislili i naslikali iluminatori rukopisa. Jedan je ciklus (oslikana Biblija Holkham) jako dobro poznat, dok je drugi nepoznat. Iako se iluminacije nalaze unutar knjiga, to nužno ne znači da su u tom kontekstu bile izvorno zamišljene.

Moje je nedavno istraživanje otkrilo da je Biblija Holkham djelo umjetnika koji inače nije oslikavao knjige, već je vjerojatno radio u drugim medijima – osobito u vezu *opus anglicanum* za svećenička ruha i oltarne slike. Radio je u ulici Paternoster Row, nedaleko od katedrale Sv. Pavla u Londonu, u osvit „crne smrti“ 1330-ih godina. Umjetnik nam daje fascinantan uvid u svjetonazore i iskustva majstora koji su djelovali u to doba. Oslikana Biblija koju je izradio mogla je imati izvor u crtežima za tekstil koje je umjetnik nadopunio kako bi oblikovao vizualnu meditaciju o osobnom i sveopćem spasenju, u koju umjetnik smješta sebe samog, od Postanka do Posljednjeg suda.

Drugi primjer čini niz od 24 odvojene minijature na kojima je prikazano Kristovo javno djelovanje i muka. Minijature su danas uvezane u knjigu, zbog čega su bile sažeto katalogizirane i smatrane dijelom uvodnog ciklusa iz psaltira ili nečeg sličnog, iluminiranog u Italiji u bizantskom stilu tijekom ranog 14. stoljeća. Međutim, moje pornije istraživanje ustanovilo je da su one izvorno bile čavlima zakucane na drveni okvir kako bi oblikovale rijedak primjerak - oltarnu sliku na pergameni. Čak se i smještaj žlijebova za svijeće koje su nekoć stajale na oltaru može forenzički rekonstruirati. Ultraljubičasto svjetlo omogućilo je bolje čitanje izbljedjelog natpisa na poleđini, koji bilježi plaćanje umjetnika – redovnika imenom „petro de sclavianias“, koji bi mogao biti hrvatskog podrijetla te koji je radio u Hrvatskoj ili u Italiji.

Odgovori obaju umjetnika na izazove prikazivanja narativnog ciklusa Otkupljenja za širu će publiku poslužiti kao vrata u njihovo doba.

Prijevod s engleskog: Sabrina Herceg